

NAGY IVÁN DLA / DOKTORI ÉRTEKEZÉS
MODERN ÉPÍTÉSZET / MODERNITÁS 2.0

TÉZISFÜZET

TARTALOMJEGYZÉK

MODERN ÉPÍTÉSZET / MODERNITÁS 2.0

1. BEVEZETÉS	3-4. oldal
1.1 A modern / modernitás fogalma	5-6. oldal
1.2 a modern építészet kezdetéről	7-8. oldal
1.3 A modern vége?	9-11. oldal
2. MINDENFÉLE MODERN ÉPÍTÉSZET 1960-TÓL / METSZETEK	
2.1 Első metszet – Posztmodern	12-13. oldal
2.2 Második metszet – Neo / Új / Késő + Másik	14-15. oldal
2.3 Harmadik metszet – Minimalizmus	15-16. oldal
2.4 Összegzés	17. oldal
3. ÁTALAKULÓ VILÁG AZ EZREDFORDULÓN	18. oldal
3.1 Remodern	19. oldal
3.2 Metamodern	20. oldal
3.3 Off-modern	21. oldal
3.4 Hiper-szuper, a globalizáció építésze	22-23. oldal
4. MÁSODIK MODERNITÁS ÉS / VAGY ÖKOLOGIKUS POSZT-MODERN	
4.1 Ökológikus posztmodern	24-27. oldal
4.2 Második modernitás	28-30. oldal
4.2.1 Riegler Riewe: Számítógépes és Elektronikai Tudományok intézete Műszaki Egyetem Graz 1993-2000	31-32. oldal
4.2.2 Lacaton & Vassal: Lakóház Coutras 2000	33-34. oldal
4.2.3 Sergison & Bates: Multifunkcionális együttes, Wandsworth / London 1999-2004	35-36. oldal
4.2.4 Elemzések összegzése	37-39. oldal
4.3 Konklúzió	40-42. oldal
5. MÁSODIK MODERN / MAGYARORSZÁG és KÖZÉP-EURÓPA	
5.1 HU	43-44. oldal
5.2 Közép-Európa	44-45. oldal
5.3 10% OFF	46. oldal
5.3.1 KARO: Szabadtéri könyvtár, Magdeburg 2005-09	47. oldal
5.3.2 Brzoza / Kwietowicz: Lakóház műteremmel, Varsó 2009	48. oldal
5.3.3 CZITA: Bárány-uszoda Eger, 2011	49. oldal
6. ZÁRSZÓ	50. oldal
7. MESTERMŰ	51-54. oldal
Felhasznált irodalom	55-57. oldal
Függelék	58-67. oldal

1. BEVEZETÉS:

Az értekezés írásába majdnem pontosan 10 évvel az után vágtam bele, hogy Ferkai András a kortárs „újmodern” építészet körüli diskurzus fogalmi zavarait tisztázni akaró írása megjelent (Octogon 2002.4 72-73. oldal). A rövid elemzés Charles Jencks könyveire támaszkodva több, a neves angol teoretikus által felállított kategóriát is tárgyal, de gyaníthatóan terjedelmi okokból nem túl részletesen.

Valószínűleg a mindennapos információ- és képáradat eredményeként, de az is lehet, hogy a válság generálta elbizonytalanodás miatt az elmúlt évtizedben ezek körül a fogalmi meghatározások körül a káosz inkább csak fokozódott. Én abban a reményben vágtam bele a munkába, hogy lehetséges a tisztázás és a kortárs építészeti irányzatok egyértelmű besorolása, definiálása.

Ferkai egy évtizeddel ezelőtt végül összességében optimista konklúziót fogalmazott meg a modern építészet megújulásával, megújíthatóságával kapcsolatban. Ez számomra is kiemelten fontos kérdés, ezért annak is igyekeztem utánajárni, hogy mennyire megalapozott ez az optimizmus.

A dolgozatom témaválasztását természetesen nem csak ezek motiválták. A globalizáció teljes kiépülése, a digitális világ adta új lehetőségek és az ezek által diktált változások, napjaink sokrétű, leginkább morális válsága egyaránt egy paradigmaváltás ígérését hordozzák magukban. Kérdéses, hogy valóban így van-e. Meggyőződésem, hogy építészek számára is tanulságos részletekig menően vizsgálni mindezeket.

•

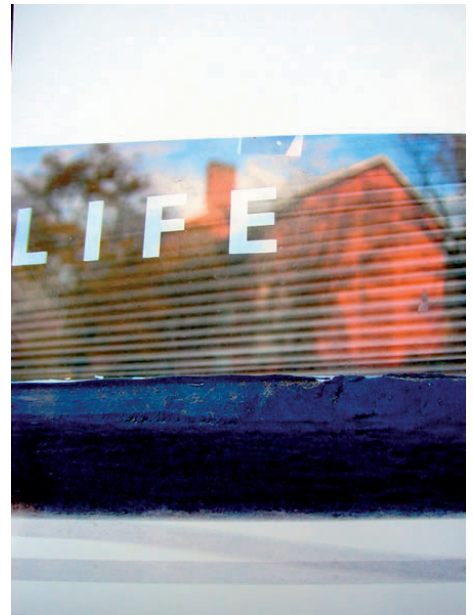
Mit nevezünk modernnek, illetve modernitásnak egyáltalán?

A modern (modernitás) ambivalens, komplex és belső ellentmondásokat hordozó fogalom, amelyet a társadalomtudósok általában kétarcúnak írnak le. Egy jobb világ ígérését hordozó, felszabadító, progresszív és pozitív erő, amely azonban morálisan destruktív lehet, kétely nélkül viszonyul a technológiához, és benne rejlik a túlzott adminisztratív kontroll, az énközpontúság és a hedonizmus is.

A modern építészet fogalmát talán egyszerűbb meghatározni, úgy is, mint egy új korszak, korszellem manifesztumát, és úgy is, mint az I. világháború utáni évek teljesen új térszervezési, formálási és konstrukciós elveket követő, a tradicionális hierarchiát felrúgó, vagy figyelmen kívül hagyó építészetét.

I. TÉZIS:

A modern (modernitás) általános értelemben nehezen definiálható, ambivalens fogalom, amelyet állandó változás és nyitottság jellemez. Mindez a modern építészet meghatározási kísérleteire is kiható, figyelmen kívül nem hagyható tény, amivel együtt kell élnünk.

1. S. Boym: Instant allegories – Providence

Kérdés persze, hogy van-e értelme egyáltalán 2013-ban modernről, illetve modern építészetről beszélni. Egyrészt vannak olyan neves építészek, akik szerint az utóbbi nem is lehetséges, eleve nonszensz.

Másrészt a modern / modernitás vége hosszú ideje – különösen a 60-as és 70-es években bekövetkezett „törés” óta - témája nemcsak a művészeti és építészeti teóriának, hanem az irodalomnak, a társadalomtudományoknak és a filozófiának is. Az egyértelműen a modernség hívének számító Octavio Paz mexikói író így ír kétkötetes „Esszék” című művében: „az 1967-es év avantgárdja 1917 tetteit és gesztusait ismétli. A modern művészet eszméjének végét éljük át”.

•

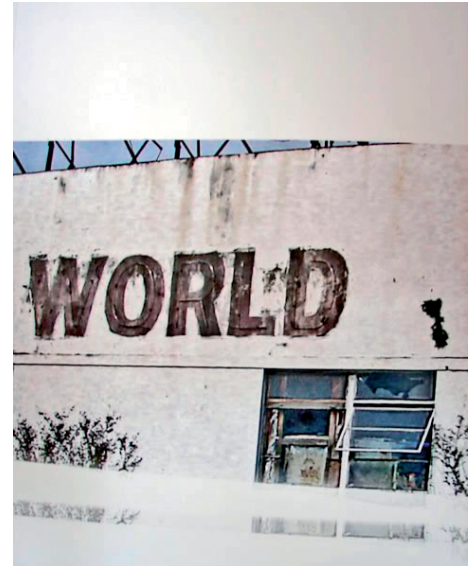
Világszerte beindult a vita arról, hogy mi következik, mi lesz az a fogalmi keret, ami a legpontosabban leírja a bennünket körülvevő, változó világot. Mindezek a teoretikus próbálkozások általában eltérő alapról indulnak és végkövetkeztetések is változatosak (bár vannak átfedések), egy valami azonban közös bennünk: valami teljesen új formálódik a posztmodern évtizedek után, de ennek egyelőre nem látszanak tisztán a kontúrjai.

2007 óta egyszerre jelentkezik gazdasági, társadalmi és morális krízis, előrevetítve ennek az esetleges paradigmaváltásnak a lehetőségét, de „még mindig a modernitás marad a kiindulópont.”

Talán már a többség számára is nyilvánvaló, hogy radikális életmódváltás nélkül gyors ütemben feléljük a jövőt, de kevesen akarják tudomásul venni, hogy milyen átfogó változásra és milyen mértékű lemondásra lenne szükség.

Reimholz Péter Gulyás Zoltánról szóló előadásában leegyszerűsítő módon realista és absztrakt időszakok váltakozásaként, egyfajta majdnem szabályos hullámzasként írja le a XX. világháború utáni évtizedek építészeti történetét. Ennek a hullámzó mozgásnak az időbeli változásait bemutató és összefoglaló táblázatában a 1990-es évek közepétől a modern 3.-ik periódusa indul.

2013-ban nekem úgy tűnik, hogy a folyamatosság, a párhuzamosan folyó történések, az egyik pillanatról a másikra bekövetkező változások és ez a hullámzás egyszerre vannak jelen. Az kérdés a számomra, hogy a modernitásnak hányadik periódusában vagyunk.

2. S. Boym: Instant allegories – New Orleans

II. TÉZIS:

Átmeneti korszakban élünk, amelyet az útkeresés és az ezzel járó, fázis eltolódásból adódó párhuzamosságok jellemeznek. A mögöttünk hagyott évtizedek, a „közelmúlt” építészeti történései lassan helyükre kerülnek, a modern / modernitás továbbra is kiindulási alap és figyelmen kívül nem hagyható viszonyítási pont marad.

Ezeknek a definícióknak, illetve definiálási próbálkozásoknak a rövid felvázolása több okból is szükséges; így jól érzékeltethető a folyamatosság és egyfajta háttérként felfesthető a XX. század második világháború utáni építészettörténetének fontosabb fázisai. Az előző fejezetben ígérték szerint csak történeti metszetekről lesz szó.

•

A felvett metszetek értelemszerűen csak egy-egy szeletét képesek felvillantani a jelen fejezetben bemutatott, építészettörténetileg izgalmas korszaknak, amely korábban nem látott mennyiségben termelte az építészetelméleti műveket. Definíciókkal, meghatározási kísérletekkel a fentebb említettekén kívül még más szerzőknél is találkozunk, sokan szerették volna elsőként nevén nevezni a még ki sem formálódott újat.

Visszatekintve, túl a XX. századon talán az a legfontosabb tűnő tanulság, hogy minden kitérő és közbenső állomás ellenére Jürgen Habermas több évtizeddel (1980) ezelőtt írt tanulmányának címét idézve; a modernség befejezetlen (az én olvasatomban ez folytathatót jelent) program.

Legalábbis azoknak a gondolkodóknak, írja a német filozófus - akik, ha csüggedten is, de kitartanak a felvilágosodás intenciói mellett.

Nem véletlenül gyakorlatilag ugyanez az alcíme Colin St. John Wilson „The other tradition of modern architecture” című könyvének is. Az angol építész erősen kritikus modern mozgalommal szemben, egyrészt véleménye szerint a karteziánus gondolkodásmód a bonyolult tervezési feladatokat leegyszerűsítette, megoldható részekre bontotta, másrészt a „technológia” túlzott hangsúlyt kapott, arról nem is beszélve, hogy a mozgalom legjelentősebb építészei közül sokan engedtek az „üzlet” vagy a képzőművészet csábításának.

De az ő véleménye szerint sem az alapokkal van a baj, hanem azzal, hogy a modern építészet kitért a valódi feladat elől.

A modern mozgalom (funkcionalizmus) túlélte a 30-as és 40-es évek diktatúráit és a posztmodern ellentámadást. Újra és újra lemondanak róla, vagy temetik, de feltámad, erőre kap és beépítve az egyes időszakokban időről-időre kikristályosodó tanulságokat képes az önkritikus megújulásra.

III. TÉZIS:

A modern projekt, és benne a modern építészet története minden ellenkező állítás ellenére a XXI. század első évtizedének végéig sem záródott le. Maradtak még feltáratlan lehetőségek és területek, a történetet folyamatosan újra kell írni.

Elsősorban a művészetelmélet és filozófia területén egymást követték a folyamatok értelmezésére törekvő kísérletek, a poszt-posztmodern után – a teljesség igénye nélkül - említésre érdemes a transz-, a meta-, a re-, és off-modernizmus. A transzmodernizmus esetében nem találtam építészeti vonatkozást, ezért annak részletesebb ismertetésétől eltekintettem.

RE:

„A spiritualitás a lélek utazása a földön, hogy szembenézzünk az igazsággal és tudatában kell lennünk, hogy mindennek az életben magasabb jelentése, célja van. A spirituális művészet nem mesevilág: a létezésnek olyannak kell látnunk amilyen, durva és visszataszító oldalával együtt.”

META:

Megfogalmazásuk szerint a metamodernizmus egyfajta közties állapot (metaxis). Leginkább egy különös, megszámlálhatatlan pont között lengő ingához hasonlítható, amely állandóan mozog, oszcillál és kapcsolódik mind a modernhez, mind a posztmodernhez, de egyben meg is haladja azokat.

OFF:

„Az ún. „off-modern kitérő a modernitás még felfedezetlen, feltáratlan lehetőségei közé. A XXI. században a modernitás a mi antikvitásunk. A romjai között élünk, amelyeket beépítünk a jelenünkbe. Az „off-modern nem anti-modern; valójában közelebb van a modernitás (eredeti) kritikus és kísérletező szelleméhez, mint annak jelenlegi ipari és posztindusztriális formáihoz....Egyszerre tréfás, izgatott és groteszk, illetve érzelmileg eltávolodó, de nem fejlődésellenes”.

HIPER / SZUPER:

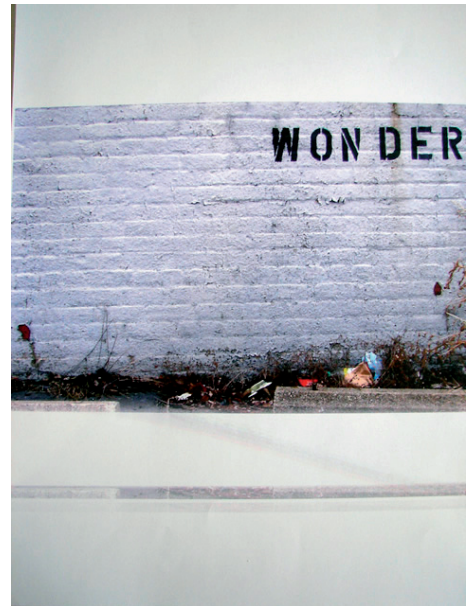
Globális szinten operáló építészek már a 80-as évek második felében is voltak, de a jelenség a századforduló körül vált igazán tipikussá és jellemzővé. Ibelings felismeri, hogy globális hiperkultúra építészete önálló műfajjá nőtte ki magát és ennek az építészetnek jól megfogható közös jellemzői vannak.

•

Nem egyszerűen túladagolásról van szó. Érdekes egy rövid bekezdés keretében Zygmunt Bauman társadalomtudományi elemzéseire kitérni. Szerinte, ha a posztmodernitás jelent egyáltalán valamit, akkor a fogyasztói társadalom eljövételét jelenti. Az élet kognitív és morális fókuszába a fogyasztás kerül, ez lesz a társadalmat összetartó erő. A fogyasztói világ tárgyainak és képeinek csábítása mindent betölt. A szupermodern építészet vizsgálata ebből a nézőpontból nagyon kiábrándító és lehangoló.

IV. TÉZIS:

A többek között Reimholz Péter által „hullámművészetnek” nevezett folyamat nem állt le, de a posztmodern periódus lecsengése, agóniája időben elhúzódik, a modern újrahaznosítása, újraértelmezése ezzel párhuzamosan zajlik. Utóbbi kiemelt fontosságú, de ezzel egyidejűleg hihetetlen sok problémával és önellentmondással terhelt téma építészeti szempontból is.

4. S. Boym: Instant allegories – Detroit

A lényegesebb hasonlóságok, egyben a második modern (MM) irányzat közös gyökerei röviden összefoglalva az alábbiak:

1. *Tárgyilagosság, a valóságtól elszakadt elméletek helyett a dolgok realitása. A redukció viszont nem válhat önmagáért létrejött absztrakcióvá.*

2. *minden formalista törekvés, öncélúság elutasítása. Ne keverjük össze az építészetet a képzőművészettel, és legyünk tisztában morális felelősségünkkel.*

3. *Természetes, nem technológia vezérelt, de racionális ökológia.*

4. *Törekvés a komplexitásra, de ennek egy része ne legyen tervezett, a tervezési stratégiának teret és helyet kell hagyni a mindennapi élet paradox ellentmondásainak, tökéletlenségeinek, kiszámíthatatlanságának.*

5. *Aktív rezisztencia, „szelídítés” a bénító körülményekkel, fejlesztőkkel, bürokráciával, politikai, üzleti, média és egyéb diktátumokkal szemben. Az épület valós emberi igényekre adjon választ, amelyeket lehetőleg a leendő használókkal közösen kell felderíteni, meghatározni.*

A valóban kritikai építészet lehetőségei korlátozottak (lásd Tafuri), gyakorlatilag minden épület egy adott kor / időszak / társadalom függvénye. Ez nem azt jelenti, hogy nincs mozgástér, de jelenleg mind az avantgárd művész, mind a sztár szerep öncsalás, illúzió. A realizmus is lehet kritikai és felforgató, ahogy Riegler és Riewe is állítják.

•

A felsoroltakat - ahogy fentebb már említettem - a „második modern” építészet jellemzőiként értelmezem. Egy reflexív válasznak, amely segíteni és normalizálni akar, és pontosan tisztában van azzal, hogy milyen hibákat nem szabad újra elkövetni, milyen csapdákat kell elkerülni. A világot nem tudjuk megállítani, nem tudunk kiszállni belőle, de nyilvánvalóan szimpla programozható alanyként, vagy tárgyként sem akarunk létezni benne.

V.TÉZIS:

A szociológusok által megfogalmazott és leírt reflexió (önkonfrontáció), valamint az alkalmazkodás a megváltozott körülményekhez kitermelte / kitermeli a maga építészetét, ami az adott esetben nélkülöz minden „látványos” elemet. Ez az építészet – a második modernitás – elsősorban stratégiaként írható le, sokkal inkább módszertant, egy bizonyos típusú hozzáállást jelent, mint hagyományos értelemben vett építészeti mozgalmat (teóriát), vagy stílust.

5. S. Boym: Instant allegories – Providence

A pro és kontra érveket a „második modern” vagy az ökológikus posztmodern mellett és ellen nehéz összefoglalni. A XX. század után nem sok maradt / maradhatott meg a modern eredeti optimizmusából, de a megoldandó problémák jelentős részben ugyanazok (urbanizáció, iparosodás és következményei, tömeges lakásépítés, stb.), csak most már nem európai, vagy észak-amerikai a súlypont.

„A funkcionalizmus olyan történeti (jelentőségű) szint az építészetben, ami nem vesztet el” írja Theodor W. Adorno.

Egyetértve vele, azért azt látni kell, hogy a „második modern” építésze elsősorban újrakezdést, újjáépítési kísérletet jelent, összefoglalása mindannak, amit az építészet reális lehetőségeiről ma tudhatunk. Messze nem olyan dinamikus, mint az első, sőt lassúnak is tekinthetjük, de komplexebb, egyáltalán nem türelmetlen és sokkal kevésbé „bürokratikus”.

A második világháború után világhatalmi versengés egyik eredménye a mesterséges, hadiiparra alapozott gyorsítás és a velejáró erőszakos modernizáció volt, amit aztán átvéve a „motor” szerepét, a globalizált fogyasztói kapitalizmus követett. Ez a kívülről generált, a következményekkel egyáltalán nem törődő folyamatsor először a klasszikus modern, majd a posztmodern idő előtti megkérdőjeleződését, kiürülését is eredményezte.

A XX. század második felén valósággal átrohantunk, egyrészt rengeteg elhibázott épületet, tönkretett várost, másrészt feltáratlan, a kapkodásban végig nem gondolt lehetőséget magunk után hagyva.

Az építészetelméletől a társadalomtudományokig minden területen jelenleg is gőzerővel folyik a modernitás eredetének, logikájának, komplexitásának, számtalan „arcának” kutatása.

A lassítás, normalizálás, természetesség utáni vágy nem csak érthető, hanem létszükséglet is, a már közeli jövőben várható természeti erőforrás hiányok (víz, élelem, energia) mellett a szellemi és lelki erőforrások is kimerülőben vannak, feléltük azokat is.

6. S. Boym: Instant allegories – Harmony

VI. TÉZIS:

A jelenlegi átmeneti időszak egyetlen valóban előremutató és realista építésze a második modernitás lehet. Ez az a stratégia, amelyik a visszatérést jelenti a normalitáshoz, és amelyik lehetővé teszi, hogy valós emberi igényekre tárgyilagos építészeti válaszokat adjunk.

Az utóbbi 15 évben a magyar építészeti közeg nem tett eleget azért, hogy a vasfüggöny mögötti időszakban kialakult, teóriával és építészeti kritikával kapcsolatos lemaradását csökkentse. Legjobb esetben azt mondhatjuk, az olló nem nyílt tovább a gondosan válogatott antológiáknak, az építészet elméletére fókuszáló szimpóziумoknak, és egyes kiemelkedő egyéni teljesítményeknek köszönhetően.

Ha ütköztek egyáltalán álláspontok, ha volt vita a szélesebb szakmai közvélemény előtt, akkor az un. kritikai regionalizmus körül forgott. Magyar építészek – természetesen tisztelet a kivételeknek – alig-alig próbálkoztak azzal, hogy gondosan felépített elméleti alapokra és az országhatáron túlmutató kontextusba helyezték munkájukat, épületeiket.

•

Az informatikai forradalom és a világháló kiterjedése idején nincs értelme a lokális / globális viszonylatot, mint ellentétpárt kezelni. A szembeállítás nem vezetne sehová, illetve egészen biztosan nem vezetne pozitív eredményre.

Emlékezzünk Mies van der Rohe szavaira: „fogadjuk el a megváltozott gazdasági és társadalmi körülményeket tényként. Ezek a dolgok saját útjukat járják, a végzet és az értékek iránti vakság vezeti őket.”

Ez nem azt jelenti, hogy a regionális / lokális megközelítés megszűnt, vagy értelmét veszítette, hiszen ennek éppen ellenkezője, egyfajta megerősödés zajlik. Sokkal inkább azt, hogy el kell fogadnunk ennek a kettős realitásnak a tényét és ki kell bontanunk az ebben rejlő lehetőségeket.

Nincsenek már fehér foltok, a hálózat révén minden mindennel átfedésbe került. a globális hiperkultúra és a lokális kultúrák fura együttélése, folyamatosan változó szimbiózisa még részben feltáratlan jelenség.

Ha nem a garantált sikertelenség a cél, akkor a világra nyitottan követnünk kell a jelen és közelmúlt építészetre kiható társadalmi és kulturális változásait, az ezzel járó munkát nem lehet elkerülni. Tudomásul kell venni a realitásokat, ha más országokban a globális és a lokális együttélése, ütközése és gyürkőzése képes pozitív energiákat felszabadítani, akkor ez nálunk is lehetséges.

VII. TÉZIS:

A kulturális modernitás és az építészeti modern mozgalom Kelet-Közép-Európában országonként eltérő módon tudott kiteljesedni, részben töredékes maradt, de jellegében jóval több, mint szimplán követő. Az II. tézis („A modern projekt, és benne a modern építészet története a XX. században nem ért véget, ergo vannak még feltáratlan lehetőségek és területek”) az európai periféria országaiban, így Magyarországon is, többszörösen és különösen igaz.

7. S. Boym: Instant allegories – New Orleans

ZÁRSZÓ

DLA dolgozatom elsősorban az utóbbi két évtized építészetére koncentrált, csak felvázolva a modern mozgalom építészetének XX. századi történéseit és a mögöttes társadalmi hátteret.

Röviden kitértem a modern / modernitás fogalmak értelmezési és meghatározási variációira, alváltozataira és mutációira. Végül kísérletet tettem arra, hogy a definiáljam azokat a kritériumokat, amelyekkel a „második modernitás” időszakában általam érvényesnek tartott építészet leírható.

Nem állítom, hogy a posztmodern időszak nem hozott létre értékeket, önmagában már a modern építészet „heroikus” korszakának kritikai elemzése, hibáinak és túlzásainak leleplezése is hasznos és elkerülhetetlen volt.

Maradandó mindebből viszont csak az lehet, ami valóban „hozzáadott értéket” jelent a modernhez képest, és amit sikerült - vagy majd sikerül - kimenteni egyrészt a modernitás tagadásának eszmeköréből, másrészt a fogyasztói világ, a média „halálos” öleléséből.

•

A második modernitás építésze nem kínál, nem kínálhat általános érvényű teóriát a számunkra, nem is célja, tartja magát a teória fogalom eredeti jeletéséhez.

Nem ígéri, hogy a világot jobbá teszi, csak azt, hogy harmonikusabb kereteket teremt, normalizál, elviselhetővé tesz, ügyelve arra, hogy ne lépjen ki a műfaji keretek közül. Ez az építészet része, állomása a modernitás evolúciójának, ami annak a bevezetésben taglalt „nyitott elv” jellegből fakad.

•

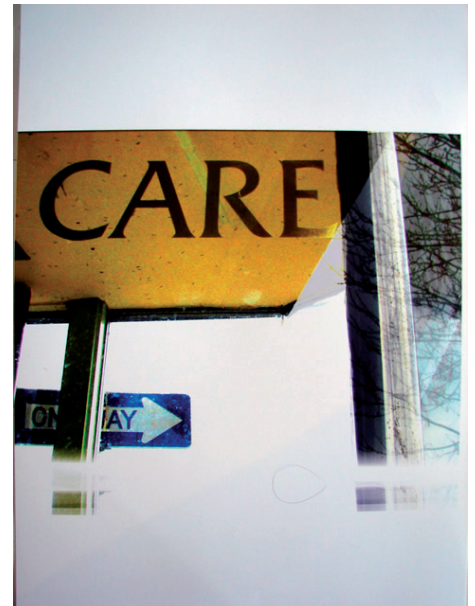
Könnyen lehet, hogy sokan a művészi szabadság öncenzúrájának látják majd ezeket az elveket, vagy visszavonulásként, egyfajta gyengeségként értelmezik az egészet.

Sokak számára az építészet az élet teljességét megjeleníteni és magába foglalni képes művészet. Nekem meggyőződésem, hogy ez csak kivételes tehetséggel és kivételes esetekben lehetséges, az ilyen szellemi háttérű épületek legtöbbször csak a szerzők hiúságait és gyengeségeit tükrözik.

Tudomásul kellene vennünk, hogy túl nagyra nőtt az egónk, önkorlátozás nélkül csak a korábbi hibákat lehet ismételni és nehezen, vagy egyáltalán nem érhető el sem a szűkebb, sem a tágabb értelemben vett fenntarthatóság.

Budapest, 2013. február

Nagy Iván

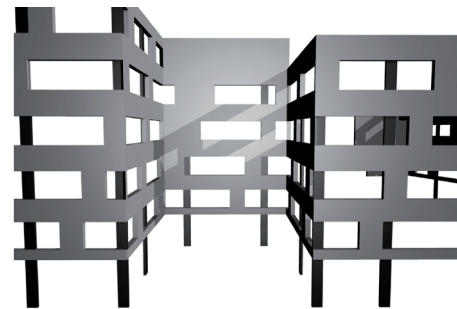

8. S. Boym: Instant allegories – Cambridge

7. MESTERMŰ:

VOC (VÍZIVÁROS OFFICE CENTER)

funkció: bérelhető irodaház
helyszín: 1027 Budapest, Kapás utca 6-12.
tervezés: 1998 - 2004
átadás éve: 2005
lépték: 27.900 m² (mélygarázzsal együtt)
megbízó: Kapás Center Kft.
építész: Nagy Iván és Pálffy Sándor
fénykép: Bujnovszky Tamás, Polgár Attila
díj: 2008 Saint Gobain Trófea III. díj

9. VOC irodaház -
Budapest, Kapás utca

7.1 AZ ÁLLATORVOSI LÓ

A megszakításokkal 6 évig tartó tervezés közben három tulajdonosváltás, telekösszevonás és lakások kivásárlása, heterogén környezet a Vár lábánál, rétegvizek és rossz műszaki állapotú szomszédos épületek, metró védelmi zóna és metrószellőző áthelyezés, 600 adagos főzőkonyha pinceszinti feltöltéssel, plusz egy óvóhely pótlása.

Ráadásaként a régészek középkori karmelita kolostorromokat találnak, amelyek miatt új engedélyezési eljárást kellett indítani és minden tervet, beleértve a kész kivitelit is, módosítani. Profi bokszeccs 12 menetben. Amikor az átadás előtt 2 hónappal az osztrák építésvezetőt elsodorja a thaiföldi cunami, már meg sem lepődöm. Szerencsére mind a ketten túléljük.

A telek hosszából – több mint 100 méter – és a tömbbelső felé egyre alacsonyabb és egyre kisebb egységekből álló beépítésből adódóan a legfontosabb feladat a relatíve nagy tömeg funkcióval adekvát tagolása volt. A meanderre emlékeztetően kanyargó koncepcióra azért esett végül a választás, mert egyetlen gesztussal megoldotta ezt a problémát, de számos egyebet is.

A többek által cour-d'honneur-nek vélt teresedés például a Kapás utca legkeskenyebb részének szűkületére reagál elsősorban és lehetővé teszi az épület második bejáratának közel egyenrangú pozícióba helyezését is.

A meander további előnye, hogy a rendezési terv által előírt meglehetősen durva szintszám lelépcsőzést is képes értelmes módon kezelni. Maga az alaprajzi elrendezés maximális flexibilitást céloz meg, a két liftblokk helyét úgy választottuk meg, hogy bármilyen méretű irodaegység kialakítható legyen egy-egy szinten.

Ezek a belső magok a lépcsőházakat, vizesblokkot és a gépészeti aknákat is magukba foglalják, így a homlokzati sávok teljesen felszabadulnak minden kötöttség alól. Az utcai, illetve udvari oldalon az alapmodul eltérő (2.5 és 3.0 méter).

A homlokzatok a beépítéshez igazodnak, olyan rendszert kerestünk, amely képes megoldani a szabálytalan telekformából adódó szögtöréseket és az összes különböző pozitív és negatív sarok helyzetet. A tetőt ötödik homlokzatként kezeltük, többek között azért, mert a Várfal egyes részeiről rá lehet látni.

NAGY IVÁN (1963)

Tanulmányok, munkahelyek:

1988	BME építészmérnöki diploma
1990-92	MÉSZ Mesteriskola XI. ciklus
1989-90	ARRAK Architects (Helsinki)
1991-93	szabadúszó
1993 -	Építész Stúdió Kft. (1998-tól társtulajdonosként is)
2012 -	BMGE Építészmérnöki Kar Ipartanszék

Szakmai tevékenység:

1989-	MÉSZ tagság
1997-	BÉK tagság - küldött, Zsűrorjelölő Albizottság tag (2001), Jelölő Bizottság tag (2004 és 2012)
2002-09	MÉK É1 Szakmai minősítő Bizottság - tag
2005	MÉK Tervpályázati Bizottság - tag
2008-	Tervtanácsi tag - Budapest, XIII. Kerület, Budapest Főváros (2012-ig), Központi Tervtanács (2012-ig)
2011-	Dél-Dunántúli Regionális Tervtanács tag

Oktatási tevékenység:

1996-97	BME Urbanisztika Intézet diploma konzulens
2001-05	BMGE Urbanisztika Intézet diploma konzulens
2006-	ÉME Mesteriskola (mester)
2012-	BMGE Építészmérnöki Kar Ipartanszék, adjunktus

Fontosabb megépült munkák:

1990	Fedett vidámpark, Kerava / Finnország
1995	Telefonközpont, IV. Mády L. utca
1995	Református gyülekezeti ház, IV. Mády L. utca
1998	Tanoss-ház, Biatorbágy
1998	Bejárati épület, XIII. Szent István-park
2002	Nyitrai-ház, II. Feketerigó utca
2003	Science Park irodaház, XI. Irinyi J. utca
2005	VOC irodaház – Budapest, II. Kapás utca
2006	LC irodaház (CIB Bank), II. Fényes E. utca
2008	Onyx irodaház, XI. Budafoki út (építés alatt)
2011	Mobilis interaktív kiállítási központ, Győr

Szakmai elismerések:

1988	Diplomadíj dicséret
2002	Budapest Építészeti Nívódíj oklevél
2002	„Piranesi Award” jelölés
2002	„Mies van der Rohe Award” jelölés
2003	Pro Architectura díj
2004	Magyar Ingatlanfejlesztési Nívódíj I. díj
2004	Casalgrande Padana Grand Prix III. díj
2006	Pro Architectura Újbuda díj
2007	Miniszteri Dicsérő Oklevél
2008	Saint Gobain Trófea III. díj
2008	Év Homlokzata (Alaprajz és MÉK különdíj)
2008	Ybl-díj
2012	„Piranesi Award” jelölés

Kiállítások:

Az Építész Stúdió munkái – beleértve a sajátjaimat - 1997-től bemutatásra kerültek többek között Berlinben, Piranban, Budapesten a Műszaki Egyetemen, a Millenáris parkban, az N&N Galériában, és a Műcsarnokban.